

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobkyň: a) K. O., narozená dne X
bytem X
b) K. O., narozená dne X
bytem X
c) Mgr. Š. O., narozená dne X
bytem X
všechny zastoupeny advokátkou Mgr. Klárou Hrbkovou
sídlem Na Zderaze 1275/15, 120 00 Praha

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2023, č. j. MPSV-2023/198831-911,
a rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2023, č. j. MPSV-2023/199421-911,

takto:

- I. Žaloba žalobkyň a) a b) se odmítá.
- II. Žaloba žalobkyně c) se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhaly zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2023, č. j. MPSV-2023/198831-911 (dále jen „napadené

rozhodnutí 1“), a rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2023, č. j. MPSV-2023/199421-911 (dále jen „**napadené rozhodnutí 2**“, napadené rozhodnutí 1 a napadené rozhodnutí 2 dále společně jen jako „**napadená rozhodnutí**“).

2. Napadeným rozhodnutím 1 bylo podle ustanovení § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“) zamítnuto odvolání žalobkyně c) ze dne 23. 7. 2023 a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 6. 7. 2023, č. j. 1115285/23/AB (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí 1**“). Prvostupňovým rozhodnutím 1 správní orgán prvního stupně nepřiznal od 1. 6. 2022 žalobkyni b) dávku státní sociální podpory přídavek na dítě. Napadeným rozhodnutím 2 bylo podle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu zamítnuto odvolání žalobkyně c) ze dne 23. 7. 2023 a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 6. 7. 2023, č. j. 1115286/23/AB (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí 2**“, prvostupňové rozhodnutí 1 a prvostupňové rozhodnutí 2 dále společně jen jako „**prvostupňová rozhodnutí**“). Prvostupňovým rozhodnutím 2 správní orgán prvního stupně nepřiznal od 1. 6. 2022 žalobkyni a) dávku státní sociální podpory přídavek na dítě.

II. Podstatný obsah žaloby

3. Žalobkyně v podané žalobě nejprve shrnuly některé skutkové okolnosti. Mimo jiné uvedly, že žalobkyně c) požádala o přiznání přídavku na dítě na žalobkyně a) a b). Doložila přitom všechny potřebné dokumenty. Správní orgán prvního stupně podle nich vzal za prokázané, že žalobkyně c) měla čistý roční příjem za rok 2020 ve výši 82 129 Kč, přičemž z této částky činil příjem z pronájmu 36 440 Kč a čistý roční příjem z hlavní činnosti 45 689 Kč. Průměrný čistý měsíční příjem tedy činil 6 844 Kč. Dále žalobkyně c) doložila příjem dalších společně posuzovaných osob ve výši 7 000 Kč, což bylo výživné od otce žalobkyň a) a b). Správní orgán prvního stupně podle nich odůvodnil svá rozhodnutí tak, že žalobkyně c) měla rozhodný příjem 89 988 Kč, k čemuž dospěl tak, že započítal příjem z pronájmu ve výši 36 588 Kč a dále fiktivní částku za 3 měsíce hlavní činnosti ve výši 53 400 Kč.
4. Následně žalobkyně odkázaly na ustanovení § 4 a § 17 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o státní sociální podpoře**“) a uvedly, že životní minimum rodiny je 9 250 Kč a hranice rozhodného příjmu 31 450 Kč. Celkový měsíční příjem rodiny v roce 2020 přitom byl 13 844 Kč. Správní orgány dospěly dle názoru žalobkyň k nesprávnému závěru, že průměrný měsíční příjem rodiny za 1. čtvrtletí roku 2022 počítaný z rozhodného období v roce 2020 činí 36 996 Kč. Dále žalobkyně uvedly, že žalovaný svá rozhodnutí odůvodnil citací ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Zcela však ignoroval ustanovení § 5 odst. 4 téhož zákona. Z toho totiž podle nich vyplývá, že ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře se týká pouze poplatníka v paušálním režimu, kterým žalobkyně c) není, jelikož nesplňuje podmínky vyplývající z ustanovení § 2a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Žalobkyně c) pak doplnila, že za rok 2020 a 2021 jí byl vrácen tzv. daňový bonus.
5. Žalobkyně tedy shrnuly, že správní orgány nesprávně aplikovaly ustanovení § 5 odst. 4 písm. b) zákona o státní sociální podpoře, ačkoliv mělo být aplikováno ustanovení § 5 odst. 4 písm. a) téhož zákona. Žalovaný pak zcela nezákonně doplnil svoji úvahu, když

tvrdil, že osoby samostatně výdělečně činné sdělují výši svých příjmů a nákladů finančnímu úřadu zcela podle své libovůle. Žalobkyně c) pak poukázala ještě na to, že v letech 2020 a 2021 byla Česká republika zasažena epidemií onemocnění COVID-19, přičemž se v té době starala o předškolní a následně školní děti. Hlavní podnikatelskou činnost vykonávala v omezeném režimu a i přes omezení podnikatelské činnosti byla nucena hradit výdaje související s podnikáním. Správním orgánům také podle žalobkyní nepřísluší posuzovat příjmy a výdaje vyplývající z daňových přiznání, jelikož tato činnost přísluší jiným orgánům státní správy. Závěrem podané žaloby tak žalobkyně navrhl zdejšímu soudu, aby zrušil napadená rozhodnutí a také prvostupňová rozhodnutí a přiznal žalobkyním náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě nejprve uvedl, že správní orgán prvního stupně stanovil životní minimum rodiny (9 250 Kč) a zjišťoval rozhodný příjem. Následně odkázal na ustanovení § 5 odst. 1, 4 a 5 zákona o státní sociální podpoře. Zdůraznil, že v ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře je stanovena limitace pro osoby vykonávající samostatnou výdělečnou činnost, která je vykonávána jako hlavní. V takovém případě se jako příjem započte vždy nejméně 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství. Tento limit přitom platí pro všechny osoby vykonávající samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní, nikoliv jen pro poplatníka v paušálním režimu. Znění tohoto ustanovení je podle žalovaného jednoznačné, když je v něm uvedeno, že minimální rozhodný příjem se započte vždy, jde-li o činnost hlavní. Pokud by bylo toto pravidlo navázáno toliko na poplatníka v paušálním režimu, bylo by z legislativně technického hlediska celé uvedeno v ustanovení § 5 odst. 4 písm. b) zákona o státní sociální podpoře.
7. Důvodem uvedené úpravy pak je podle žalovaného zohlednění skutečnosti, že příjem osob samostatně výdělečně činných je pro daňové účely stanoven odlišně než u osob majících příjem ze závislé činnosti. Vzhledem k žalobním námitkám považoval žalovaný za podstatné, že správní orgány nepovažovaly žalobkyni c) za poplatníka v paušálním režimu. Příjem žalobkyně c) ze samostatné výdělečné činnosti totiž byl stanoven dle ustanovení § 5 odst. 4 písm. a) zákona o státní sociální podpoře na základě informací Finančního úřadu Praha 10, a to ve výši 45 689 Kč za rok 2020. Tento příjem ve výši 3/12 za kalendářní čtvrtletí byl přitom nižší než 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství, protože se započítalo 50 % průměrného měsíčního příjmu v národním hospodářství ve smyslu ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. K limitnímu příjmu pak byl žalobkyni c) připočten vykázaný příjem z pronájmu ve výši 36 588 Kč. Celkový příjem žalobkyně c) tak činil 89 988 Kč za čtvrtletí. Průměrný měsíční příjem rodiny činil 36 996 Kč, což je částka vyšší než součin životního minima rodiny a koeficientu 3,40. Žalovaný tak navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu zjistil zdejší soud následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
9. Žalobkyně c) podala správnímu orgánu prvního stupně dne 25. 8. 2022 žádost o přidavek na dítě od 1. 6. 2022. Jako rozhodné období uvedla 1. čtvrtletí roku 2022 a jako nezletilé nezaopatřené děti, na něž nárok uplatňuje, uvedla žalobkyni a) a žalobkyni b). Kromě

dalších dokladů byly ve správním spisu založeny i vyplněné doklady o výši čtvrtletního příjmu žalobkyně za 1. čtvrtletí 2022. V případě žalobkyně a) a žalobkyně b) byl u každé uveden příjem přijatý v rámci plnění z vyživovací povinnosti ve výši 10 500 Kč. V případě žalobkyně c) byl uveden příjem z pronájmu ve výši 36 588 Kč. Dále bylo vyznačeno, že žalobkyně c) vykonávala ve všech měsících rozhodného období činnost, z níž má příjmy ze samostatné činnosti v České republice jako hlavní. Vyznačila také, že za předminulý rok vykonávala činnost, z níž má příjmy ze samostatné činnosti v České republice a podávala přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Správní orgán prvního stupně pak automatizovaným způsobem od finančního úřadu zjistil, že žalobkyně měla za zdaňovací období roku 2020 příjmy ze samostatné činnosti evidované na FÚ ve výši 45 689 Kč.

10. Správní orgán prvního stupně vyrozuměl žalobkyni c) o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a následně vydal prvostupňová rozhodnutí. V obou rozhodnutích vyšel z toho, že životní minimum rodiny činí 9 250 Kč a průměrný měsíční příjem 36 996 Kč. Ten přitom převyšoval součin zákonného koeficientu 3,40 a částky životního minima rodiny.
11. Proti prvostupňovým rozhodnutím podala žalobkyně c) odvolání. V něm vyjádřila nesouhlas s provedeným výpočtem rozhodného příjmu, neboť nemá oporu v zákonech ani v provedeném dokazování. Příjem označila vyfabulovaný. Uvedla, že měla čistý roční příjem z pronájmu ve výši 36 440 Kč a čistý roční příjem z hlavní činnosti 45 689 Kč. Průměrný čistý měsíční příjem tak činil 6 844 Kč. Celkový měsíční příjem rodiny pak podle ní činil 13 844 Kč. Správní orgán prvního stupně však dospěl naprosto neznámým a neodůvodněným postupem k závěru o měsíčním průměrném příjmu rodiny ve výši 36 996 Kč. Tento výpočet podle ní neměl ani oporu v dokazování. Uvedla, že jí byl vrácen i tzv. daňový bonus.
12. O podaných odvoláních rozhodl žalovaný napadenými rozhodnutími. Obě odůvodnil v zásadě shodným způsobem. Odkázal na ustanovení § 5 zákona o státní sociální podpoře a vysvětlil, že částka příjmu ze samostatné činnosti za rozhodné období byla nižší než částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za rok 2020 (17 800 Kč), protože se započítala jako průměrný měsíční příjem právě částka 17 800 Kč. Příjem žalobkyně c) za tři měsíce její samostatné hlavní činnosti tak činil 53 400 Kč. K této částce byl přičten příjem z pronájmu ve výši 36 588 Kč. Celkový příjem žalobkyně c) za 1. čtvrtletí roku 2022 tedy činil 89 988 Kč, tj. měsíčně 29 996 Kč. Správní orgán prvního stupně tak postupoval podle žalovaného správně, když započítal příjem žalobkyně c) dle ustanovení § 5 odst. 4 písm. a), odst. 5 a odst. 7 zákona o státní sociální podpoře.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze předně posuzoval, zda je žaloba podaná žalobkyněmi přípustná a může se jí tedy věcně zabývat. Především se zabýval tím, zda žalobkyně před podáním žaloby vyčerpaly řádné opravné prostředky, které jim zákon k obraně proti postupu správních orgánů přiznává. Při tom vycházel z následujících ustanovení právních předpisů.
14. Podle ustanovení § 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) platí, že *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve*

správním soudnictvím domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon.

15. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. platí, že *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřipustný.*
16. Podle ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. *je žaloba nepřipustná také tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.*
17. Z uvedených ustanovení právních předpisů tedy vyplývá, že žalobce (navrhovatel) je povinen vyčerpat řádné opravné prostředky, a to dříve, než se obrátí na správní soud. Ze správního spisu zdejší soud v tomto ohledu zjistil, že žalobkyně c) podala proti prvostupňovým rozhodnutím včasná a přípustná odvolání, o nichž rozhodl žalovaný napadenými rozhodnutími. Žaloba podaná žalobkyní c) tak v tomto ohledu je přípustná. Odlišná je však situace v případě žalobkyň a) a b). Ty totiž odvolání proti prvostupňovým rozhodnutím nepodaly, ačkoliv jejich zákonné zástupkyni [žalobkyni c)] byla prvostupňová rozhodnutí doručena (a ona sama odvolání podala).
18. Odvolání proti prvostupňovým rozhodnutím přitom byly žalobkyně a) a b) oprávněny podat, když je bylo třeba považovat za účastníky řízení [viz ustanovení § 81 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 68c písm. a) a c) zákona o státní sociální podpoře]. Jelikož tak ovšem neučinily a prvostupňová rozhodnutí nebyla na újmu jejich práv změněna k opravnému prostředku jiného (napadenými rozhodnutími došlo k potvrzení prvostupňových rozhodnutí) byl v jejich případě naplněn důvod nepřipustnosti žaloby podle ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. Vyčerpání opravných prostředků žalobkyněmi a) a b) přitom nelze spatřovat ani v podání odvolání žalobkyní c). Ze znění odvolání podaných žalobkyní c) totiž nebylo možné dovodit, že by je podávala i jménem žalobkyň a) a b). Není přitom možné dovolávat se v tomto ohledu opravného prostředku podaného jinou osobou, byť by tato osoba hájila ve správním řízení stejný zájem a stanovisko (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2010, č. j. 9 As 43/2010-50). Zdejší soud se tak nemohl žalobou žalobkyň a) a b) věcně zabývat a nezbylo mu, než ji výrokem I. podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout.
19. Věcným přezkumem napadených rozhodnutí se tak zdejší soud zabýval na podkladě žaloby podané žalobkyní c). Na jejím základě přezkoumal v dotčeném rozsahu napadená rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán podle ustanovení § 75 odst. 2 věta první s. ř. s. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Za účelem projednání věci nařídil jednání, když nebyly splněny podmínky pro rozhodnutí o věci samé bez jednání, a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při přezkumu vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
20. Podle ustanovení § 4 zákona o státní sociální podpoře *se příjem rozhodný pro přiznání dávky uvedené v § 2 písm. a) stanoví jako měsíční průměr příjmů rodiny připadajících na rozhodné období (dále jen "rozhodný příjem"). Měsíční průměr příjmů rodiny se stanoví jako součet jednotlivých měsíčních průměrů příjmů oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných.*

21. Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) bod 2 a 3 zákona o státní sociální podpoře se za příjem pro účely stanovení rozhodného příjmu považují příjmy ze samostatné činnosti podle zákona o daních z příjmů; pokud podnikání nebo jinou výdělečnou činnost vykonávalo nezaopatřené dítě v měsících červenci a srpnu, nepovažuje se za příjem částka ve výši a za podmínek stanovených v odstavci 8, a příjmy z nájmu podle zákona o daních z příjmů.
22. Podle ustanovení § 5 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře platí, že vykonává-li osoba podle svého prohlášení v rozhodném období samostatnou výdělečnou činnost, započítává se jí jako příjem z této činnosti do rozhodného příjmu za každý měsíc a) jedna dvanáctina příjmů uvedených v daňovém přiznání za kalendářní rok, který bezprostředně předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá počátek období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku, a to bez ohledu na to, kolik měsíců osoba ve zdaňovacím období samostatnou výdělečnou činnost vykonávala a zda tato činnost byla ve zdaňovacím období vykonávána jako činnost hlavní či vedlejší, nebo b) částka stanovená podle odstavce 5, jde-li o poplatníka v paušálním režimu, není-li dále stanoveno jinak
23. Podle ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře platí, že vykonává-li osoba podle svého prohlášení v rozhodném období samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní činnost, započítává se jí však jako příjem z této činnosti do rozhodného příjmu vždy nejméně částka 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství.
24. Podle ustanovení § 6 písm. a) zákona o státní sociální podpoře je rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, u příspěvku na bydlení a přídatku na dítě období kalendářního čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje.
25. Námitky žalobkyně c) uplatněné v podané žalobě se zcela týkaly otázky výpočtu rozhodného příjmu pro účely přiznání přídatku na dítě, konkrétně započtení jejich příjmů ze samostatné činnosti do tohoto rozhodného příjmu.
26. V obecné rovině je k tomu nejprve vhodné poukázat kupř. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017-28, podle kterého je třeba vidět dávky státní sociální podpory „jako beneficium státu, který si může (při respektování ústavně právních limitů) stanovit podmínky, za kterých je bude vyplácet. K tomu srov. vedle rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 1 Ads 269/2016 - 30, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 187/2015 - 26, i nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 9. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 40/97, ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 1/08, ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 54/10, ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09 a další. Např. v nálezu ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 2/08, Ústavní soud k sociálním právům uvedl, že „nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích zákonů [čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod]. Toto ustanovení dává pravomoc zákonodárci stanovit konkrétní podmínky realizace sociálních práv.“ Obdobně srov. i nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 31/09.“ S ohledem na tyto závěry tedy lze konstatovat, že i stanovení podmínek pro započítání příjmu do rozhodného období pro účely přiznání přídatku na dítě zůstává na vůli zákonodávce. Ten tyto podmínky stanovil v rámci ustanovení § 5 zákona o státní sociální podpoře. Odstavce 4 a 5 tohoto ustanovení pak konkrétně specifikují podmínky pro zápočet příjmů ze samostatné činnosti.
27. Žalovaný odůvodnil napadená rozhodnutí právě aplikací ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Toto již shora citované ustanovení zakotvuje fikci, podle které se v případě osob, jež vykonávaly samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní činnost,

započítává do rozhodného příjmu vždy nejméně částka 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství (zjišťovaná v souladu s § 5 odst. 7 zákona o státní sociální podpoře). Jinak řečeno se podle tohoto ustanovení v případě nízkopříjmových osob samostatně výdělečně činných (které vykonávaly samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní činnost) nezohledňují skutečné příjmy, ale použije se částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství (srov. např. bod 26 rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2021, č. j. 13 Ad 23/2018-29).

28. Nejvyšší správní soud se k obdobné (starší) úpravě takové fikce vyjádřil již ve svém rozsudku ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007-72, v němž uvedl: *„Započítání fiktivního příjmu namísto nižšího skutečného příjmu Nejvyšší správní soud nepovažuje za diskriminační. Jedná se výraz sociální politiky státu, který nechtěl sociálními dávkami podporovat osoby, jež si zvolily předmět podnikání a rozsah výkonu činnosti tak, že sebe a svou rodinu nedokázaly zabezpečit. Stát tedy v rámci sociální politiky odmítl dotovat ztrátové či nedostatečně ziskové podnikání těchto osob, což je objektivní a rozumný důvod pro odlišení pravidel určování rozhodného příjmu osob samostatně výdělečně činných od osob v pracovním či služebním poměru. [...] Stát nemůže nést odpovědnost za podnikatelské riziko, které na sebe stěžovatelka vzala, když se rozhodla provozovat samostatnou výdělečnou činnost, a prostřednictvím státní sociální podpory jí dorovnávat nízké příjmy z podnikání.“*
29. Žalobkyně c) v podané žalobě primárně argumentovala tím, že v jejím případě nemělo být postupováno podle ustanovení § 5 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť ten se ve spojení s ustanovením § 5 odst. 4 písm. b) téhož zákona vztahuje pouze na poplatníka v paušálním režimu, kterým ona není. Postupováno podle ní mělo být toliko podle ustanovení § 5 odst. 4 písm. a) zákona o státní sociální podpoře. S touto argumentací však nelze souhlasit. Předně již ze znění ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře vyplývá, že se vztahuje na všechny osoby, které v rozhodném období vykonávaly výdělečnou činnost jako hlavní činnost, nikoliv pouze na poplatníky v paušálním režimu. Na tom nic nemění ani skutečnost, že ustanovení § 5 odst. 4 písm. b) zákona o státní sociální podpoře (které se skutečně poplatníků v paušálním režimu týká) na odst. 5 výslovně odkazuje. Toto ustanovení totiž stanoví, že v případě poplatníků v paušálním režimu se jako příjem do rozhodného období za každý měsíc započte právě částka stanovená v odst. 5. Zakotvuje tedy pouze pravidlo pro stanovení příjmů poplatníků v paušálním režimu. Vůbec se z něj však nepodává, že by se odst. 5 vztahoval výlučně na tyto osoby. I systematika zařazení odst. 5 svědčí o tom, že se vztahuje na širší okruh osob než jen na poplatníky v paušálním režimu. Jak správně podotkl i žalovaný, pokud by se mělo pravidlo obsažené v odst. 5 aplikovat pouze na poplatníky v paušálním režimu, nebyl by ze systematického hlediska důvod, aby bylo toto pravidlo uvedeno v samostatném odstavci 5, a naopak nebylo celé zařazeno v rámci odst. 4 písm. b). Lze tedy shrnout, že ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře není omezeno pouze na poplatníky v paušálním režimu, jak dovozuje žalobkyně c). Naopak se vztahuje na všechny osoby, které podle svého prohlášení v rozhodném období vykonávaly samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní činnost. Právě v případě těchto osob (i když nejsou poplatníky v paušálním režimu) se jako příjem ze samostatné činnosti do rozhodného příjmu započítává vždy nejméně částka 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství.
30. Z ničeho rovněž nevyplývá ani to, že by žalovaný aplikoval ustanovení § 5 odst. 4 písm. b) zákona o státní sociální podpoře, jak dále dovozuje žalobkyně c). Z odůvodnění

napadených rozhodnutí je zřejmé, že příjmy ze samostatné činnosti žalobkyně c) stanovil na základě ustanovení § 5 odst. 4 písm. a) zákona o státní sociální podpoře. V souladu s tímto ustanovením přitom vycházel z údajů z daňového přiznání žalobkyně c) za rok 2020, které nebyly v žalobě nijak rozporovány. Podle ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře pak ovšem správně do rozhodného příjmu žalobkyně c) započtl částku odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství (zjištěnou v souladu s ustanovením § 5 odst. 7 zákona o státní sociální podpoře), když příjem žalobkyně c) ze samostatné výdělečné činnosti vypočtený podle ustanovení § 5 odst. 4 písm. a) zákona o státní sociální podpoře byl nižší než právě tato částka. Žalobkyně totiž v rámci vyplněného formuláře „Doklad o výši čtvrtletního příjmu“ sama uvedla, že ve všech třech měsících rozhodného období vykonávala samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní činnost. Ustanovení § 5 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře se tak na ní vztahovalo, jak již bylo rozebráno výše. Co se týče započítaného příjmu z nájmu, ani v tomto ohledu správní orgány nepochybily, když vycházely z částky uvedené žalobkyní c) v rámci vyplněného formuláře o příjmech za rozhodné období 1. čtvrtletí 2022 [viz také ustanovení § 6 písm. a) a § 68 odst. 2 písm. b) zákona o státní sociální podpoře]. S ohledem na výše uvedené je tedy na místě uzavřít, že námitky žalobkyně c) týkající se započítání jejích příjmů do rozhodného příjmu nejsou důvodné.

31. V souvislosti s argumentací pandemií onemocnění COVID-19 a nepřislušností správních orgánů posuzovat příjmy a výdaje vyplývající z daňových přiznání je vhodné ještě jednou zopakovat, že je především na zákonodárci, jaká nastaví pravidla pro nárok na dávky a okruh osob, které takový nárok mají, což již bylo vysvětleno výše. Pro účely rozhodnutí o podané žádosti byly správní orgány v rámci správního řízení povinny v souladu se zákonem o státní sociální podpoře zjistit příjmy společně posuzovaných osob za rozhodné období a posoudit splnění zákonných podmínek pro nárok na přídavek na dítě, což náležitě učinily. Ani argumentace v tomto směru tedy není nijak relevantní.
32. Zbývá tak již jen doplnit, že zdejší soud považoval za nadbytečné provádět dokazování přiloženým daňovým přiznáním žalobkyně c), neboť z údajů od finančního úřadu vycházely již správní orgány a tyto údaje nebyly nijak rozporovány. Taktéž skutečnost spočívající ve vrácení tzv. daňového bonusu není pro projednávanou věc nijak relevantní.

VI. Závěr a náklady řízení

33. Ze všech výše uvedených důvodů tedy dospěl zdejší soud k závěru o nepřípustnosti žaloby podané žalobkyněmi a) a b) a dále o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly uplatněny žalobkyní c). Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Žalobu podanou žalobkyněmi a) a b) proto zdejší soud odmítl jako nepřípustnou podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 68 písm. a) s. ř. s. a žalobu podanou žalobkyní c) zamítl jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.
34. O náhradě nákladů řízení rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 3 s. ř. s. Žalobkyně a) a b) a žalovaný nemají vzájemně právo na náhradu nákladů řízení, neboť žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta (§ 60 odst. 3 s. ř. s.). Žalobkyně c) pak ve věci neměla úspěch, a

proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 5. února 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce